

KALKKUNA

Ilmanvaihto kiinnostuksen kohteena

Terve Kalkkuna -hanke lisäsi tietoa kasvattamon ilman laadun merkityksestä tuotannon kannattavuudelle. Mittaamalla tiedetään, missä mennään.

Terve Kalkkuna -hankkeessa etsittiin keinoja ennaltaehkäistä ilmapussintulehduksen muodostumisriskiä teuraskalkkunoilla. Kasvattamon ilmanvaihdolle määriteltiin minimiarvo ja ilmanvaihtolaitteiston mitoitukselle vähimmäistaso.

Teksti ja kuvat Kaisa Lähteenoja

Kotimainen kalkkunaliha tuotetaan 99-prosenttisesti alle 40 tilalla, jotka sijaitsevat kahta poikkeusta lukuun ottamatta länsirannikolla, Vaasan ja Paimion välillä. Tuotanto perustuu sopimukseen Suomen ainoan kalkkunateurastamon Länsi-Kalkkuna Oy:n kanssa.

Tämä ns. integroitu tuotantomalli on yleinen Suomen siipikarjatuotannossa. Teurastamo säätelee tuotannon volyyymiä myyntiennusteiden perusteella. Tuottajalla on etukäteen tiedossa yhdessä neuvoteltu hintataso ja varma ostaja tuotteilleen. Juuri tämä tieto kannustaa pitkäaikaisiin rakennus- ja laitekannan investointeihin.

Myös kalkkunatuotannossa laatu ratkaisee. Perushinnan lisäksi laatuhinnoittelu ratkaisee tuotannon kannattavuuden. Länsi-Kalkkuna tarjoaa tuottajilleen laajaa tuotantoneuvontaa ja koulutusta sekä järjestää heille matkoja ja tilaisuuksia.

Syventäviin projekteihin paneudutaan toisinaan ulkopuolisin resurssein. Yksi näistä projekteista oli Satafood Kehittämissyhistys ry:n koordinoima Terve Kalkkuna -hanke, jonka tavoitteena oli löytää keinoja ilmapussintulehduksen riskin ehkäisemiseen teuraskalkkunoilla.

Neuvoja parempaan kilpailukykyyn

Raitis ja puhdas ilma, turvallinen tuotantoympäristö, vapaus sairauksista ja hyvä ruoka ovat eläintuotannon perusasioita, joiden varaan voidaan rakentaa kannattava tuotanto.

Vuosina 2018–2020 toteutetun hankkeen julkinen rahoitus saatiin Satakunnan, Varsinais-Suomen, Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksilta. Yksityinen rahoitus kertyi Länsi-Kalkkuna Oy:n, Helsingin yliopiston ja kalkkunatuottajien itse maksamista osuuksista. Hankkeessa selvitettiin kalkkunakasvattamoiden olosuhteet ja erityisesti niiden ilmanvaihtokapasiteetti.

Pitkän aikavälin tavoite oli edistää tuotannon kannattavuutta sekä lintujen terveyttä ja hyvinvointia. Käytännön tavoitteena oli löytää konkreettisia tilakohtaisia toimenpide-ehdotuksia kilpailukykyyn parantamiseen. Näitä olivat esimerkiksi uudistukset kasvattamoiden varustuksiin tai neuvontaa kasvatusajan toimenpiteisiin.

Raja-arvot riittävälle ilmanvaihdolle

Teuraskalkkunoiden kasvatuksen ilmanvaihdolle ei ole aikaisemmin tunnettu raja-arvoja. Hankkeessa kalkkunakasvattamon vähimmäisilmanvaihdolle annettiin minimiarvo, jonka tulee täytyä kasvatuksen kaikissa vaiheissa. Samalla ilmanvaihtolaitteiston mitoitukselle määriteltiin vähimmäistaso.

Kasvattamon hiilidioksidipitoisuuden mittaaminen ja riittävän ilmanvaihdon laskeaminen otettiin rutiinitoimenpiteeksi. Vain mittaamalla voidaan perustaa päätökset faktoihin ja tiedetään, mitkä asiat kaipaavat kehitystä.

Tutkimusta pölystä ja patogeneista

Ilmapussintulehdus on salakavala tauti, jota ei välttämättä näe päältäpäin. Taudin puhkeaminen on monen asian summa eikä yhtä selkeätä syytä pystytä nimeämään. Se kuitenkin aiheuttaa hylkäyksiä teurastamolla ja siten heikentää tuotannon kannattavuutta.

Hankkeen tilavierailuilla verkostoiduttiin ja nähtiin erilaisia tapoja toteuttaa kasvatuksen yksiyksiköitä.

Terve Kalkkuna -hankkeen tieteellisessä osiossa selvitettiin kalkkunoiden ilmapussintulehduksen riskitekijöitä ja tärkeimpien tartunnallisten taudinaiheuttajien esiintymistä Suomessa. Helsingin yliopiston tutkijat selvittivät, liittyvätkö patogeenit ilmapussintulehduksen esiintymiseen teuraskalkkunoilla.

Tutkitut taudit olivat: lintuinfluenssa (AI), Newcastle'n tauti (ND), Paramyxovirus 3 (PMV-3), Turkey rhinotracheitis (TRT), Mycoplasma gallisepticum (MG), Mycoplasma synoviae (MS), Ornithobacterium rhinotracheale (ORT) ja hemorrhaginen enteriitti (HEV). Tämä on ensimmäinen kerta, kun selvitettiin näin kattavasti ilmapussintulehduksen taudinaiheuttajia Suomessa.

Tulosten perusteella näyttää siltä, että tutkittujen patogeneien merkitys Suomessa esiintyvään ilmapussintulehdukseen on pieni.

Lisäksi selvitettiin kalkkunahallin ilman pölymäärän yhteyttä ilmapussintulehdukseen, mutta syy-yhteyttä ei löytynyt. Ilmapussintulehdushylkäysten suuri määrä liittyi kukkoparviin hitaampaan kasvuun.

Vuoden 2019 alkupuolella Terve Kalkkuna -hankkeen toimia laajennettiin kattamaan kaikki kasvatusolosuhteisiin ja hoitoon liittyvät tekijät, jotka parantavat eläinten hyvinvointia ja vähentävät hylkäysten määrää teurastamolla. Näiden tekijöiden tunnistaminen ja haittojen minimointi vaikuttavat oleellisesti tuotannon kannattavuuteen.

Ennen koronapandemiaa ehdittiin toteuttaa kaksi tuottajamatkaa. Lisäksi järjestettiin yhteensä 28 tuottajatilaisuutta, joissa pureuduttiin hyvinvointiin ja kannattavuuteen liittyviin teemoihin. Tilaisuuksista hyötyivät parhaiten tuottajat, jotka olivat halukkaita kehittämään tuotantoaan ja tarkastelemaan omia toimintatapojaan objektiivisesti.

Kun ymmärrystä tuli enemmän, tuottajat alkoivat käyttää ilmanvaihtoa aktiivisemmin ja monipuolisemmin eri tilanteissa. Tämän tuomat hyödyt näkyvät ajan kanssa kalkkunaparvien teurastuloksissa ja sen myötä taloudellisessa kannattavuudessa.

Kasvattamon ilman laadun ja määrän esillä pitäminen on parantanut tuottajien tietoisuutta oman hallin rajoitteista ja mahdollisuuksista. Toisaalta totutut toimintamallit istuvat lujassa. Hyvin perusteltujen argumenttien esittäminen tilastojen tukemana tuottaa hidasta, mutta positiivisen suuntaista muutosta. Hanke aikaansai tervettä itsetutkiskelua koko kalkkunaketjussa.

Satafood

Satafood Kehittämissyhistys ry toteuttaa maatalous-, elintarvike- ja ympäristöalan kehityshankkeita yhteistyössä yritysten, tuottajien ja tutkimustahojen kanssa. Maaseuturahoitteisilla alkutuotantohankkeilla on yhteisenä tavoitteena eläinten hyvinvointia ja olosuhteita kehittämällä parantaa koko ruokaketjun kannattavuutta. Huittisissa toimivassa yhdistyksessä työskentelee 15 eri alojen asiantuntijaa.

www.satafood.net